

Bijlage 2 Toelichting op de Bomenverordening

Algemeen

Het belangrijkste motief van de Bomenverordening is de regulering van het vellen van houtopstanden. Daarom voorziet de verordening in een vergunningplicht hiervoor. Houtopstanden vormen in een compacte stad als Amsterdam een schaars goed waarmee zorgvuldig moet worden omgesprongen. Hoog opgaand groen wordt door veel inwoners ervaren als een verrijking van het aanzien van de stad en als een waardevolle afwisseling met de vele bouwwerken en infrastructuur in de stedelijke omgeving. Bovendien hebben bomen een belangrijke ecologische waarde en leveren zij een bijdrage aan een schonere lucht en aan de leefbaarheid van de stad.

Bij de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) komt de vergunning om te mogen vellen te vallen onder de omgevingsvergunning. De Wabo voorziet in een groot aantal procedurele voorschriften voor de behandeling van een vergunningaanvraag.

De Bomenverordening bevat op deze gebieden dan ook geen eigen bepalingen.

Ook de strafbepaling op het overtreden van de bepalingen van de verordening wordt in de Wabo geregeld: deze verwijst naar de Wet economische delicten.

Een overgangsbepaling ontbreekt in de verordening omdat in de Wabo wordt bepaald dat aanvragen die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van de wet worden afgedaan overeenkomstig de oude regeling (overgangsrechtelijke bepalingen in de Wabo, artikel 1.2, lid 2 in samenhang met artikel 1.4, lid 2)

De Wabo moet dus naast de Bomenverordening worden gehanteerd voor het beoordelen van vergunningaanvragen.

De Boswet bevat een aantal bepalingen die van belang zijn voor de reikwijdte van de Bomenverordening. In de tekst van de verordening wordt, daar waar dit nodig is, naar de relevante artikelen in de Boswet verwezen. In de toelichting op de betreffende artikelen in de verordening wordt de samenhang tussen wet en verordening nader aangegeven.

Naast de Boswet kunnen ook nog andere regelingen op houtopstanden van toepassing zijn. Zo bevatten de Plantenziektewet, waar in de verordening op een paar plaatsen naar wordt verwezen, en de Flora- en Faunawet ook regels waarmee rekening moet worden gehouden als de daarin beschreven situaties zich voordoen.

Het Burgerlijk Wetboek bepaalt in artikel 5:44 dat de eigenaar van een erf overhangende takken kan weghalen als de eigenaar van een naburig erf ondanks een aanmaning hiertoe nalaat om dit zelf te doen. De gemeente kan zich op een dergelijke bepaling beroepen als overhangende takken bijvoorbeeld het zicht op een verkeersbord belemmeren.

De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) tenslotte bevat in artikel 5.10 een regeling in verband met de bestrijding van iepziekte.

Het vaststellen van een bomenverordening is een bevoegdheid die aan de stadsdelen is gedelegeerd. In gebied dat is aangewezen als grootstedelijke gebied is de Bomenverordening van de centrale stad van kracht.

Per artikel

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Artikel 1 sub a, het college:

Het college is de gangbare afkorting voor het college van burgemeester en wethouders. Het college vervult bij de vergunningverlening een belangrijke taak. Ook is hiermee duidelijk gemaakt dat de werking van deze verordening beperkt is tot die gebieden binnen de bebouwde kom waar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam bevoegd gezag is voor het afgeven van een vergunning om te vellen. Derhalve geldt deze verordening niet in gebieden waar het dagelijks bestuur van een stadsdeel bevoegd is om de vergunning af te geven.

Artikel 1 sub b, monetaire boomwaarde:

De richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen (N.V.T.B.) voor de monetaire boomwaarde worden jaarlijks vastgesteld aan de hand van de prijsindexcijfers van het CBS, marktprijsgemiddelden en andere kengetallen. De richtlijnen gelden als de meest deskundige methodiek voor het vaststellen van de financiële waarde van bomen en worden door de rechtspraak erkend.

Artikel 1 sub c, boom:

Afbakening van het begrip boom is van belang in verband met het aangeven van de ondergrens van de bescherming. De minimale diktemaat die in de begripsomschrijving van de verordening wordt aangegeven, met een omtrek van de stam van 31 cm, hetgeen overeenkomt met een dwarsdoorsnede van 10 cm, op een hoogte van 1.30 m boven het maaiveld, is de gangbare norm in stedelijke gebieden.

Hiermee wordt voorkomen dat discussie ontstaat over wat wel en geen boom is, vooral bij meerstammigheid, zeer jonge bomen en boomachtige struiken.

De gekozen omschrijving maakt dat ook oude struiken en andere gewassen in juridische zin een boom kunnen zijn als hun stam(men) de minimale dikte heeft bereikt.

Ook afgestorven bomen vallen onder de vergunningplicht omdat zij in ecologisch opzicht vaak zeer waardevol zijn.

Artikel 1 sub d, houtopstand:

De term houtopstand vormt het kernbegrip van deze verordening waarop het verbod om te vellen en de vergunningplicht gebaseerd zijn.

Het begrip 'houtopstand' is in wezen een verzamelterm, het aanduiden van een bepaalde hoeveelheid houtachtig opgaand gewas. In deze verordening worden naast afzonderlijke bomen ook opgaande gewassen die deel uitmaken van houtwallen of een lintbegroeiing onder de vergunningplicht gebracht. Het consequent hanteren van het begrip houtopstand maakt duidelijk dat de bescherming betrekking heeft op meer dan bomen alleen.

Het gaat ook om de aanplant van een bredere strook bos, bestaand uit bosplantsoen in de vorm van één- tot driejarig plantmateriaal, heesters, struiken en boomvormers (houtig, opgaand gewas dat kan uitgroeien tot een boom), die bijvoorbeeld wordt geplant als afscheiding tussen een weg en bebouwing of bij sportvelden.

Het is essentieel dat deze min of meer aaneengesloten aanplant van boomvormers, struiken etc., die kunnen uitgroeien tot bomen als bedoeld bij de omschrijving sub c, onderdeel uitmaken van *een groter geheel*: het is niet de bedoeling dat iedere losstaande struik of jonge boom onder het begrip houtopstand komt te vallen en dat het vellen daarvan vergunningplichtig wordt.

Artikel 1 sub e, beschermwaardige houtopstand:

Voor de toelichting van dit begrip, wordt verwezen naar artikel 8.

Door te kiezen voor het begrip 'houtopstand' wordt het mogelijk om niet alleen monumentale bomen maar ook andere houtopstanden op een lijst te plaatsen.

Artikel 1 sub f, hakhout:

Hieronder wordt verstaan een beheervorm van een houtopstand waarbij de boomvormers, die periodiek geheel of gedeeltelijk worden geknot, opnieuw op de stronk uitlopen. Volgens de gehanteerde definities is het knotten van hakhout vergunningplichtig zodra het een minimale omtrek van 31cm heeft en dus onder het begrip boom van artikel 1 sub c valt.

Artikel 1 sub g, dunnen:

Dunnen is vergunningvrij als dit geschiedt op basis van een beheer- of onderhoudsplan dat door het college is vastgesteld. Dunnen van particulier bezit, bijvoorbeeld van een woningcorporatie, is vergunningvrij als het beheer- of onderhoudsplan vooraf door de gemeente is goedgekeurd.

Van dunnen is alleen sprake bij houtopstanden van enige omvang zoals in parken.

Artikel 1 sub h en i: kandelaberen en knotten:

De definities van kandelaberen en knotten zijn opgenomen ter voorkoming van ondeskundig en ongewenst snoeien en om te voorkomen dat daarvoor niet geschikte boomsoorten geknot worden.

Het in stand houden van de door kandelaberen ontstane kroonvorm valt onder het begrip knotten. Knotbomen zijn onder meer de wilg, de populier, de es en de eik.

Een vergunning voor het kandelaberen wordt in beginsel maar eenmaal per vijf jaar verleend.

Artikel 1 sub j, vellen:

Onder 'rooien' wordt verstaan het geheel verwijderen van het bovengrondse en ondergrondse deel van een houtopstand' terwijl 'kappen' alleen het geheel of gedeeltelijk verwijderen van het bovengrondse deel van een houtopstand omvat.

De omschrijving van 'vellen' omvat ook 'het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van houtopstand ten gevolge kunnen hebben'. Deze omschrijving komt overeen met die in de Boswet. Om misverstanden uit te sluiten zijn toegevoegd 'verplanten' of 'ernstig ontsieren'. Bij ernstige beschadiging of ontsiering van de houtopstand zou bijvoorbeeld gedacht kunnen worden aan het onoordeelkundig substantieel snoeien van de kroon of het wortelgestel.

De nadere omschrijving heeft alleen betrekking op (actieve) handelingen en niet op het (passieve) nalaten van handelingen zoals het nalaten van onderhoud, het niet nemen van maatregelen om ernstig bedreigde houtopstand veilig te stellen. Het gaat te ver om ook een dergelijk 'stilzitten' onder het actieve begrip 'vellen' te brengen.

Artikel 2 Bepalen bebouwde kom

In de Boswet wordt bepaald dat gemeenten de grens van de bebouwde kom kunnen aanwijzen waarbinnen hun Bomenverordening van kracht is. Als een gemeente deze grens niet vastlegt dan gelden de bepalingen van de Boswet in plaats van de eigen verordening. In Amsterdam loopt de bebouwde kom in de zin van de Boswet gelijk met de gemeentegrens zodat de Boswet nergens in de plaats treedt van de Bomenverordening van de centrale stad of die van één van de stadsdelen.

De enige uitzondering daarop vormt het op Amsterdams grondgebied gelegen gedeelte van het Amsterdamse Bos: het grootste deel van het bos ligt in de gemeente Amstelveen en daarop is het regime van de Boswet van toepassing verklaard. Het is niet wenselijk om in het bos verschillende regelingen naast elkaar te hanteren.

Binnen de grenzen van de stadsdelen gelden de bomenverordeningen die door de stadsdelen zijn vastgesteld.

Het artikel is zodanig geredigeerd dat de centraal vastgelegde grens van de bebouwde kom ook voor de stadsdelen geldt en dat eventuele toekomstige besluiten over aanpassing van de grens niet leiden tot aanpassing van de eigen stadsdeelverordening.

Artikel 3 Verbod om te vellen

Het eerste lid bevat het verbod om zonder vergunning een houtopstand te vellen of te doen vellen. Dit verbod is in verschillende opzichten ruimer dan op het eerste gezicht lijkt: vellen is meer dan alleen omzagen en een houtopstand is meer dan alleen een boom (zie artikel de begripsomschrijvingen in artikel 1). Ook voor het verplanten van een boom geldt een vergunningplicht. Ook in dat geval zal naar de criteria gekeken moeten worden die worden genoemd in artikel 4, eerste lid.

De bevoegdheid tot het instellen van een verbod tot vellen bij gemeentelijke verordening wordt in artikel 15 van de Boswet beperkt.

Deze beperking, waar het tweede lid naar verwijst, heeft betrekking op:

- a. populieren of wilgen als wegbeplantingen of eenrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, tenzij deze zijn geknot;
- b. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- c. fijnsparren of andere coniferen, niet ouder dan twaalf jaar, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;
- d. kweekgoed;
- e. houtopstand, die deel uitmaakt van als zodanig bij het Bosschap geregistreerde bosbouwondernemingen en niet gelegen is binnen een bebouwde kom, tenzij de houtopstand een zelfstandige eenheid vormt die:
 - ofwel geen grotere oppervlakte beslaat dan 10 are;
 - ofwel bestaat uit rijbeplanting van niet meer dan 20 bomen, gerekend over het totale aantal rijen.

Uit de Memorie van Toelichting op de Boswet valt op te maken dat alle hiervoor genoemde uitzonderingen alleen zijn beperkt tot bomen die met een aantoonbaar economisch doel worden geëxploiteerd en in die zin worden onderscheiden van sierbomen.

Bij vrucht- of fruitbomen zijn sierbomen die vruchten dragen dus wel vergunningplichtig, het verbod geldt echter niet voor het houden en de economische exploitatie van vruchtbomen.

De in het derde lid van dit artikel genoemde uitzonderingen zijn in de praktijk wenselijk gebleken aanvullingen.

De grondgedachte is dat niet-ingrijpend, normaal beheer, zoals bedoeld sub a en sub b niet onder het verbod om zonder vergunning te vellen valt.

De uitzondering sub c betreft de zogenaamde noodkap waarvan sprake is als ten gevolge van een onvoorziene omstandigheid acuut gevaar voor personen of goederen ontstaat, bijvoorbeeld omdat een boom als gevolg van noodweer dreigt om te vallen.

Het besluit tot noodkap moet worden genomen door het daartoe aangewezen bestuursorgaan of een door hem gemandateerde functionaris.

Als het niet mogelijk is om onmiddellijk een schriftelijke beschikking uit te vaardigen zal dit achteraf alsnog moeten worden gedaan, omkleed met de redenen die tot het besluit hebben geleid. Tegen dit besluit kunnen de gebruikelijke rechtsmiddelen worden aangewend.

De noodkapprocedure is ook van toepassing op houtopstanden die zijn geplaatst op de lijst van beschermwaardige houtopstanden als bedoeld in artikel 8.

Artikel 5.10 APV geeft de bevoegdheid om de rechthebbende op een iep te verplichten om maatregelen te treffen met betrekking tot iepen die een gevaar opleveren voor verspreiding van de iepziekte. Het is niet wenselijk om daarnaast ook een vergunningplicht op basis van de Bomenverordening te hanteren.

Artikel 4 Weigeringsgronden

Elke boom draagt bij aan het karakter van zijn directe omgeving en aan de uitstraling van de stedelijke omgeving als geheel. Naast een beeldbepalende waarde heeft een houtopstand ook waarde vanuit ecologisch en milieuoogpunt en kan er in sommige gevallen sprake zijn van een cultuurhistorische betekenis.

Iedere keer zal bij een aanvraag tot vellen van een houtopstand een afweging moeten worden gemaakt van alle betrokken belangen, zowel de belangen die de aanleiding voor de aanvraag vormen als de belangen tot behoud van de houtopstand.

De criteria die in artikel 4 worden genoemd zijn bedoeld om deze afweging zo goed mogelijk te kunnen maken. De weigeringsgronden zijn niet dwingend bepaald; als de houtopstand aan één of meer van de criteria voldoet betekent dat dus niet automatisch dat de vergunning moet worden geweigerd.

Eerste lid onder a: natuur- en milieuwaarde

Dit criterium ziet op het ecologische belang van de houtopstand voor natuurbehoud en natuurontwikkeling doordat de houtopstand plaats kan bieden aan planten en schimmels, nestel- of schuilgelegenheid biedt voor dieren en voedsel voor insecten.

Vanuit natuurwetenschappelijk oogpunt kan de houtopstand een belangrijk object vormen voor wetenschappelijk onderzoek.

Een houtopstand kan deel uitmaken van een belangrijke ecologische verbindingroute en van invloed zijn op de bodemgesteldheid en de waterhuishouding.

Daarnaast kan de aanwezigheid van een houtopstand van invloed zijn op de effecten van wind en temperatuur.

Eerste lid onder b: waarde voor het stadsschoon of het landschap

De aanwezigheid van een houtopstand versterkt de aanblik van een straat of wijk en kan de belevingswaarde daarvan in belangrijke mate beïnvloeden.

Houtopstanden zijn vaak beeldbepalend voor het karakter van de omgeving.

Deze waarde kan in ieder geval tot uitdrukking komen als de houtopstand onderdeel is van een beschermd stads- of dorpsgezicht of deel uitmaakt van een hoofdbomen- of hoofdgroenstructuur.

Eerste lid onder c: cultuurhistorische waarde

Hiervan is sprake als een houtopstand is verweven met de geschiedenis van de omgeving of is geplant naar aanleiding van een gedenkwaardige gebeurtenis zoals de geboorte of het huwelijk van een prins of prinses. Van cultuurhistorische waarde is in ieder geval ook sprake als een boom of houtopstand is aangewezen als onderdeel van een gemeentelijk- of rijksmonument.

Eerste lid onder d: waarde voor de leefbaarheid

De houtopstand levert een bijdrage aan een aangename woonomgeving, bijvoorbeeld doordat hij schaduw biedt, gelegenheid geeft tot spelen voor de jeugd en een belangrijke rol speelt bij recreatie (park, wandel- en fietsroutes et cetera).

Een lokaal bomenbeleidsplan leent zich bij uitstek voor een nadere invulling van de criteria waarbij ook rekening kan worden gehouden met specifieke lokale omstandigheden. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de invoering van een bomentoets in het kader van het Plan- en besluitvormingsproces ruimtelijke ordening en aan het onderzoeken van de mogelijkheden om een houtopstand, waarvoor een vergunning om te mogen vellen wordt aangevraagd, te verplanten.

Houtopstanden die voorkomen op de lijst als bedoeld in artikel 8 dienen extra bescherming te krijgen. Het tweede lid bepaalt dan ook dat een aanvraag voor een vergunning tot vellen hiervan wordt geweigerd. Het voorbehoud dat wordt gemaakt voor zwaarwegende omstandigheden impliceert dat een bestuursorgaan moet beargumenteren waarom het vindt dat in een bepaald geval van die omstandigheden sprake is en waarom geen alternatieven mogelijk zijn.

Een bestuursorgaan heeft in beginsel de vrijheid om plannen te maken en daarin keuzes te doen maar zal niet lichtvaardig over de lijst heen kunnen stappen: een boom wordt daar niet zonder reden op gezet.

Artikel 5 Vergunningvoorschriften

Dit artikel regelt de bevoegdheid van het college om aan de vergunning bepaalde voorschriften te verbinden. De verplichting tot herplanten is nader uitgewerkt in artikel 6.

Artikel 6 Herplantplicht

Dit artikel bepaalt dat in beginsel altijd een herplantplicht als voorschrift aan de vergunning wordt verbonden. De nadere voorwaarden worden in dit artikel uitgewerkt. Alleen indien zwaarwegende omstandigheden zich daartegen verzetten kan worden afgezien van de herplantplicht. Het bestuursorgaan zal in dat geval beargumenteerd moeten aangeven waarom het van oordeel is dat herplant achterwege kan blijven.

Met het tweede lid wordt beoogd om bij herplant zoveel mogelijk te streven naar herplant met vergelijkbare aantalen bomen van vergelijkbare dikte. De omschrijving geeft het bestuur ruimte om al naar gelang de omstandigheden het meest haalbare resultaat na te streven. Denkbaar is bijvoorbeeld het planten van een aantal jonge bomen van dezelfde soort als equivalent van een dikke boom die geveld moest worden.

Herplant zal zoveel mogelijk ter plaatse moeten gebeuren.

Als herplant ter plaatse niet mogelijk blijkt, bijvoorbeeld omdat er na nieuwbouw en herinrichting van de openbare ruimte geen plaats meer is dan moet naar mogelijkheden worden gezocht om bomen elders in de directe omgeving te planten.

Is ook dat niet mogelijk dan bepaalt het vierde lid dat de boomwaarde in een speciaal herplantfonds wordt gestort. Een dergelijk fonds moet daartoe wel in het leven geroepen zijn. Tevens moet helder zijn op welke wijze en voor welke doeleinden de daarin gestorte gelden kunnen worden bestemd. Met de jurisprudentie daarover moet rekening worden gehouden.

Bij de vaststelling van de boomwaarde wordt gerekend volgens de meest recente richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen.

Artikel 7 Aanschrijvingsbevoegdheid

Wanneer een herplantplicht alleen maar als vergunningvoorschrift zou kunnen worden opgelegd dan zou dat betekenen dat iemand aan de oplegging van die verplichting zou kunnen ontkomen door zonder vergunning te vellen. De in dit artikel opgenomen bepaling maakt het mogelijk in zulke gevallen een zelfstandige verplichting tot herplant op te leggen.

De in het eerste lid opgenomen zinsnede 'of op andere wijze is teniet gegaan' maakt het mogelijk dat het college ook een verplichting tot herplant kan opleggen als de houtopstand teniet is gegaan door verwaarlozing, een calamiteit of door ziekte.

De herplantplicht die in dit artikel is neergelegd geldt niet zonder meer maar pas wanneer het college er toe besluit om aan te schrijven.

De verplichting wordt opgelegd aan de zakelijk gerechtigde tot de houtopstand, dus hij die krachtens een zakelijk recht de beschikking heeft over de houtopstand.

In de meeste gevallen is dat de eigenaar, de (erf)pachter of de vruchtgebruiker.

Het tweede lid verklaart de aanschrijvingsbevoegdheid ook van toepassing op een houtopstand die op grond van noodkap is geveld. In de meeste gevallen zal de aanschrijving tot herplant niet tegelijk met het besluit tot noodkap plaatsvinden maar nadien.

Het derde lid betreft houtopstand die nog wel in leven is, maar waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat hij binnen afzienbare tijd teniet zal gaan.

Door het tijdig nemen van voorzieningen kan dit worden voorkomen. Uitgangspunt hierbij is dat het behoud van bestaande bomen valt te prefereren boven de vervanging daarvan op basis van herplant. Met name valt hierbij te denken aan grote bomen. Deze zijn immers niet of slechts met hoge kosten te vervangen. Krachtens dit lid wordt de zakelijk gerechtigde verplicht tot het in stand houden van dergelijke bomen. Deze verplichting kan inhouden het ongedaan maken of voorkomen, voor zover mogelijk, van (dreigende) ernstige beschadiging of aantasting van de houtopstand ten gevolge van weersomstandigheden, ziekten, verwaarlozing, bouw- en sloopwerkzaamheden enz. Deze instandhoudingsverplichting mag uiteraard niet leiden tot strijd met verplichtingen krachtens hogere regelingen, zoals bij voorbeeld de Plantenziektewet.

Artikel 8 Lijst van beschermwaardige houtopstanden

Dit artikel biedt de mogelijkheid om een lijst op te stellen van houtopstanden die gezien hun bijzondere karakter extra aandacht en bescherming behoeven. Het gaat dan om houtopstanden die bijvoorbeeld door hun verschijningsvorm beeldbepalend zijn voor de omgeving, een hoge ouderdom hebben of geplant zijn ter ere van een bijzondere gebeurtenis. Het duurt vaak een aantal mensengeneraties voordat bomen volgroeid zijn en enorme afmetingen hebben bereikt. Alleen door goede, duurzame bescherming kunnen bomen oud worden. Volgroeide, oude bomen zijn daarmee een kostbaar bezit en genieten daarom extra bescherming. De extra bescherming uit zich in artikel 4, tweede lid waarin met zoveel woorden wordt bepaald dat een vergunning om te mogen vellen wordt geweigerd voor bomen die op de lijst staan.

De criteria voor plaatsing op de lijst worden nader aangeduid in artikel 10.

Het tweede lid bepaalt aan welke eisen een lijst van beschermwaardige houtopstanden minimaal moet voldoen.

Het derde lid maakt het mogelijk een adviescommissie in stellen die het college adviseert over de plaatsing van een houtopstand op de lijst. Het ligt voor de hand dat in de commissie deskundigen op het gebied van groen zitting zullen hebben. In het vierde lid wordt voorzien in het vaststellen van een reglement ter ondersteuning van de taak van de commissie. De adviescommissie kan bij het uitbrengen van haar advies verenigingen of stichtingen, die de bescherming van bomen tot hun statutaire doelstelling hebben, raadplegen. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan de landelijke Bomenstichting die een landelijk Register van Monumentale Bomen beheert waarin alle bomen zijn opgenomen die volgens de Bomenstichting van nationaal belang zijn.

Het vierde lid verplicht de zakelijk gerechtigde op een houtopstand die op de lijst staat om relevante informatie te melden zodat het bestuur de lijst kan actualiseren.

Artikel 9 Procedure lijst van beschermwaardige houtopstanden

Het college bestuur besluit tot plaatsing van een houtopstand op de lijst of tot wijziging van de lijst. Doorhaling op de lijst zal in de regel alleen voorkomen als de houtopstand verloren is gegaan.

De gemeente kan zelf het initiatief nemen tot plaatsing maar ook de particuliere zakelijk gerechtigde of een derde kan een verzoek doen. Als een adviescommissie is ingesteld dan wordt een besluit pas genomen nadat het advies van deze commissie is ingewonnen.

De termijn van drie maanden die in het derde lid wordt genoemd zal niet altijd gehaald kunnen worden. Beoordeling door de commissie of een houtopstand in aanmerking komt voor plaatsing op de lijst zal vaak alleen plaats kunnen hebben in de seizoenen waarin de houtopstand in volle bloei is, bladdragend et cetera.

De termijn zal in veel gevallen ook niet gehaald kunnen worden als de zakelijk gerechtigde of derden een zienswijze inbrengen tegen een voorgenomen besluit tot plaatsing op de lijst omdat deze zienswijze in de meeste gevallen zal moeten worden voorgelegd aan de adviescommissie.

In die gevallen moet de aanvrager van het verdere verloop van zijn verzoek op de hoogte worden gebracht.

Artikel 10 Criteria beschermwaardige houtopstanden

Artikel 10 noemt de criteria die bepalend zijn voor het besluit of een houtopstand in aanmerking komt voor een plaats op de lijst. De criteria zijn niet cumulatief, het kan zijn dat een houtopstand vanuit een bepaalde optiek beschermwaardig is maar niet voldoet aan andere criteria. Zo is denkbaar dat besloten wordt om een recent geplante herdenkingsboom vanuit cultuurhistorisch oogpunt op de lijst te zetten hoewel de boom de eerste jaren weinig beeldbepalend zal zijn of iets zal toevoegen aan het stadsschoon. In de toelichting op artikel 4 worden de criteria nader uitgelegd waarmee rekening moet worden gehouden bij het beoordelen van een aanvraag om een houtopstand te mogen vellen.

De criteria in artikel 10 sluiten aan op de in artikel 4 genoemde criteria en benadrukken de *bijzondere* betekenis die een houtopstand voor een aantal van die criteria kan hebben waardoor deze in aanmerking komt voor de status van beschermwaardigheid.

Zo komt de beeldbepalende waarde tot uitdrukking doordat de houtopstand door zijn leeftijd en verschijningsvorm onvervangbaar is voor het karakter van zijn omgeving. De cultuurhistorische betekenis wordt bepaald doordat de houtopstand is verweven met een belangrijke of bijzondere gebeurtenis in het stadsdeel in het recente of verdere verleden. Ook een relatie met vroegere functies of gebruiken kan deze waarde nader invulling geven zoals bijvoorbeeld een functie als markeringsboom bij de begrenzing van een bepaald gebied of als baken langs wegen en rivieren.

De natuurwaarde ziet vooral op de betekenis van de houtopstand voor zeldzame dieren en planten die worden geherbergd. De zeldzaamheidswaarde uit zich doordat de houtopstand in dendrologisch opzicht van een zeldzame soort of variëteit is, een bijzondere groeivorm heeft of de dikste, oudste of hoogste is in de gemeente.

In het artikel wordt geen leeftijds criterium genoemd voor het bepalen van de ouderdom van de houtopstand. Dit geeft de vrijheid om deze grens zelf te bepalen, waarmee recht wordt gedaan aan het gegeven dat de groensituatie niet overal in de stad hetzelfde is. In de binnenstad en de oudere stadsdelen zal een grens van 50 jaar of ouder als een goed criterium kunnen gelden maar in jongere stadsdelen zal dit niet altijd het geval zijn.

Door de open formulering wil het artikel de ruimte geven om hier door middel van eigen beleid nadere invulling aan te geven.

Het opstellen van een lijst van beschermwaardige houtopstanden veronderstelt wel een zekere mate van exclusiviteit: een houtopstand dient zich wel in één of meer opzichten duidelijk te onderscheiden, anders heeft de lijst geen bijzondere betekenis.

Voor wat betreft de onder f bedoelde levensverwachting van de houtopstand wordt een termijn van minimaal 10 jaren veelvuldig gehanteerd.

Artikel 11 Afstand tot de erfgrens

Artikel 5:42 Burgerlijk Wetboek biedt de mogelijkheid om bij verordening af te wijken van de wettelijk toegestane afstand van een boom tot 2 meter van de erfgrens respectievelijk van heesters of heggen tot 0,5 meter.

De bepaling in de verordening sluit aan bij wat in de meeste stadsdelen wordt aangehouden en voorziet in de behoefte om in een dichtbebouwde stad de discussie over de aanwezigheid van bomen tussen burens te beperken.

Artikel 11 geeft een nadere invulling aan een civielrechtelijke bepaling. Het enkele feit dat een boom op een plek staat in strijd met regels van het Burgerlijk Wetboek betekent nog niet dat op grond daarvan een aanvraag om te doen vellen moet worden gehonoreerd.

Artikel 12 Schadevergoeding

Artikel 17 van de Boswet bepaalt dat “indien de gebruiker of eigenaar van een houtopstand ten gevolge van een krachtens provinciale of gemeentelijke verordening genomen besluit, houdende een verbod tot vellen van een houtopstand ..., schade lijdt welke redelijkerwijs niet of niet geheel voor zijn rekening behoort te blijven, kennen de in de ... gemeentelijke verordening aangewezen organen hem op zijn verzoek een naar billijkheid te bepalen schadevergoeding ... toe”.

Artikel 12 wijst het college aan als het bevoegd orgaan dat beslist over verzoeken om schadevergoeding.

De jurisprudentie over schadevergoeding is nog schaars. Geen schadevergoeding is toegekend in gevallen waarbij door een weigering van een vergunning om te mogen vellen de (nog niet verwezenlijkte) mogelijkheid werd ontnomen om een voordeel te behalen (bijvoorbeeld de winst uit verkoop van hout).

Artikel 13 Toezichthouders

Op basis van deze bepaling kan het college toezichthouders aanwijzen. Een persoon die in een aanwijzingsbesluit wordt belast met het houden van toezicht op de naleving van de verordening krijgt daardoor verschillende bevoegdheden. Deze bevoegdheden worden geregeld in hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht.

De aanwijzing kan individueel zijn (personen), bijvoorbeeld door de toezichthouder bij naam te noemen of door de functie aan te duiden. De aanwijzing kan ook categoriaal zijn (categorieën van personen), bijvoorbeeld door het organisatieonderdeel te noemen waar de met het toezicht belaste personen werkzaam zijn.

De artikelen 14 en 15 behoeven geen nadere toelichting.